

A Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája

A regionális vagy kisebbségi nyelvek szerepének biztosítása

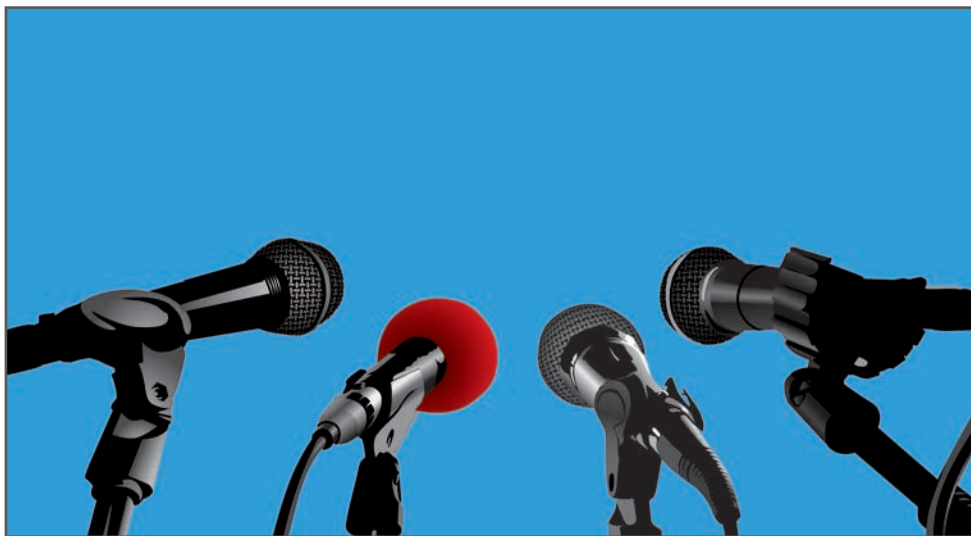

COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

A Charta - a regionális vagy kisebbségi nyelvek szerepének biztosítása

A nyelvhasználat erősíti a nyelvet Használd, ne hagyd eltűnni!

A Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája egyedülálló megállapodás azok között államok között, amelyek elkötelezték magukat a nyelvi sokszínűségekre építő jövő mellett.

A nyelv hanyatlása megállítható, sőt vissza is fordítható, amint azt sok ország példája mutatja, ahol a fiatal generációk azoknak a nyelveknek a használatát tanulják, amelyeket hagyományosan beszélnek a családban vagy a régióban. Így egész kultúrákat sikerült megmenteni, amelyek ma ismét virágoznak.

Ez azonban nem vonatkozik minden európai nyelvre. Vannak olyan nyelvek, amelyeket folyamatosan egyre kevesebben használnak. Ha ezt a tendenciát nem tudjuk megfordítani, óhatatlanul kihalnak azokban a régiókban, ahol a használatuk több évszázadra tekinthet vissza, és ahol a regionális identitás alapvető elemét jelentik.

A Charta családjához csatlakozott országok úgy döntöttek, hogy védelmet és segítséget nyújtanak azon nyelveknek, melyeket a háttérbe szorulás, marginalizálódás veszélye fenyeget azokban az országokban, ahol hagyományosan elterjedtek és használatban vannak.

Nyelvhasználat a mindennapi életben

A Charta pontos iránymutatót ad arra vonatkozóan, hogy a kisebbségi vagy regionális nyelveket hogyan kell védeni és támogatni a mindennapi életben.

A Charta megkívánja az államoktól, hogy ezeket a nyelveket használják az oktatásban, a média szolgáltatásokban, - így az írott sajtóban, a rádióban, a televízióban, - és az államigazgatásban is.

A Charta támogatja a regionális vagy kisebbségi nyelvek használatát az élet minden területén, az utcatábláktól kezdve az egészségügyön keresztül egészen a hatóságokkal folytatott kommunikációig.

Regionális vagy kisebbségi nyelvek

A Charta olyan nyelvekre vonatkozik, melyek egyértelműen különböznek a lakosság többsége által beszélt nyelvtől illetve nyelvektől. A bevándorlók nyelvei és a hivatalos nyelvek dialektusai nem tekintendők regionális vagy kisebbségi nyelvnek.

A hangsúly a nyelvhasználaton van

Hatékony köz- és magánéleti használatuk ösztönzése révén, a Charta hasznélvezői maguk a nyelvek. A regionális vagy kisebbségi nyelvek használói kulcsszerepet játszanak ennek a célnak a megvalósításában. Egy nyelv csak napi szintű, aktív használat révén képes élni és fejlődni.

Közös keretrendszer az európai államok számára

A Charta az egyetlen olyan nemzetközi jogilag kötelező egyezmény, melynek központi célja a kisebbségi nyelvek védelme. A Chartához csatlakozott államok számára azt az előnyt kínálja, hogy nyelvpolitikájuk részévé válik egy közös és nemzetközileg elismert keretrendszernek. De tapasztalatok gazdag tárházát kínálja arra vonatkozóan is, hogy miként lehet a nyelveket a gyakorlatban fejleszteni.

Együttműködési platform az államok és az NGO-k között

A nyelvbarát politikákat kizárólag az érintett nyelv használóival együttműködésben lehet kidolgozni. Ez a kölcsönös együttműködés valamennyi félnek előnyös. A Charta sikeres alkalmazása akkor lehetséges, ha a hatóságok és a civil társadalom szoros párbeszédet folytatnak.

Nyomon követés (monitoring) - létfontosságú lépés

Annak az ismétlődő módon történő nyomon követése, hogy az államok miként alkalmazzák a Chartát, garantálja, hogy a szerződés élő és fejlődő nemzetközi egyezmény legyen. A fő feladat teljesítéséhez képest, amely annak elérése, hogy a hatóságok tudatában legyenek a nyelvpolitika lehetőségeivel és hiányosságaival, a nyomon követési folyamat gyakran még a korai szakaszában van. Ugyanakkor hozzájárul ahhoz, hogy konstruktív kapcsolatok alakuljanak ki a hatóságok és az érintett nyelvek használói között. A különféle nyelvi csoportok tagjai maguk is kiépítik egymás közti kapcsolataikat.

A kerékagy

Már a Charta alkalmazásának korai szakaszában számos területen következett be javulás. Más problémákat későbbi szakaszban sikerült megoldani. A Charta egy kerék középpontjában helyezkedik el, és azért hívták életre, hogy minden nyelv számára kedvező körülményeket teremtsenek, hogy virágozhassanak és erősítsék Európa nyelvi sokszínűségét.

A Charta folyamat lépésről lépésre

3 fő partner részvételével:

- az Európa Tanács*
- az állam*
- civil szervezetek és a nyelvhasználók egyéb képviselői*

Konstruktív dialógus

A Charta olyan egyezmény, amelyet az Európa Tanács dolgozott ki, és amelynek teljesítését folyamatosan figyelemmel kíséri.

Hasonlóan az Európa Tanács számos egyéb egyezményéhez, a Charta nyomon követése is kétszintű megközelítéssel történik. Az első szinten az érintett ország számol be arról, hogy miként alkalmazzák a gyakorlatban a megállapodásban foglaltakat.

A második szint a független nyomon követésen alapszik, amelyet az Európa Tanács tagállamainak külügyminiszterei által kinevezett Szakértői Bizottság tagjai végeznek.

A nyomon követési folyamatban egyaránt részt vesz minden érintett fél: a kormányzat és az közigazgatás, az NGO-k (civil szervezetek) és az érintett nyelvet használó közösség képviselői. Így minden érintett hozzájárulhat egy olyan fórum munkájához, ahol folyamatos a párbeszéd, és ahol az érintett nyelvek használói maguk is központi szerepet kapnak a végrehajtási folyamatban.

Szakértői Bizottság

A Szakértői Bizottság feladata annak az ismételt nyomon követése, hogy az államok miként alkalmazzák a Chartát. A Szakértői Bizottság megvizsgál minden egyes beszámolót amelyet az állam benyújtott, és a vizsgálat alapján jelentést készít az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága számára.

Az Államban jogszerűen létesült testületek vagy egyesületek felhívhatják a szakértői bizottság figyelmét azokra az ügyekre, amelyek az állam vállalt kötelezettségeivel kapcsolatosak.

Ennek a vizsgálati jelentésnek az elkészítése során a Bizottság képviselői általában felkeresik az érintett országot is, ahol további információkat gyűjtenek a felelős hatóságok és azt adott nyelvet beszélő közösségek képviselőitől ('Helyszíni látogatások'). Ez a gyakorlat garantálja, hogy az egyezmény élő és fejlődő nemzetközi egyezmény legyen.

Miniszteri Bizottság

A Miniszteri Bizottság (amely az Európa Tanács tagállamainak Külügyminisztereiből áll) a Szakértői Bizottság vizsgálata nyomán ajánlásokat fogalmaz meg a Chartát aláíró államok kormányai számára. Az egyezmény alapján készülő dokumentumok közül a Miniszteri Bizottság ajánlásai a leghangsúlyosabbak. A gyakorlat azt mutatja, hogy az államok élénken reagálnak az ajánlásokra, amelyek eddig is számos állam nyelvpolitikájára gyakoroltak hatást.

Átlátható gyakorlat

A Charta folyamat átlátható. Fontos, hogy az ezen a területen összegyűjtött tudásanyagot fel tudjuk halmozni és meg tudjuk osztani.

Az államok (háromévente benyújtott) beszámolóit, a beszámolók Szakértői Bizottság általi értékelése és a Miniszteri Bizottság által megfogalmazott ajánlások az Európa Tanács weblapján mindenki számára elérhetők.

Az Állam

Az állam aláírja és ratifikálja a Chartát, megállapítva, hogy milyen vállalásokat tesz azokra a nyelvekre vonatkozóan, amelyek a Charta III. Része alapján védelmet élveznek (a 68 vállalásból minimum 35 tekintetében kötelezettséget kell vállalnia).

Az állam a következő év során benyújtja első beszámolóját a Charta II. Részének megfelelően követett politikájáról és arról, hogy milyen intézkedéseket tett a III. Rész azoknak a rendelkezéseinek a végrehajtása érdekében, amelyeket az állam elfogadott.

A következő beszámolót három év múlva kell benyújtani. Az állam a beszámolót általában a regionális vagy kisebbségi nyelvhasználók szervezeteivel konzultálva készíti el. Ez a gyakorlat erősen ajánlott, mivel növeli a kölcsönös megértést, sok esetben pedig már önmagában is elegendő különféle problémák tisztázásához.

Az állam köteles a beszámolóját nyilvánosságra hozni. A beszámoló megjelenik a Charta weboldalán is.

Az Európa Tanács szemináriumokat illetve találkozókat szervezhet annak érdekében, hogy az állam fel tudjon készülni a Charta ratifikálására. De maga az állam is szervezhet megbeszéléseket beszámolója készítése közben illetve a beszámoló terjesztése során. Az ilyen szemináriumot és találkozót annak a tájékoztatásnak a keretében is, meg lehet szervezni, amelynek során ismertetésre kerül a Szakértői Bizottság által elkészített vizsgálati jelentés, továbbá azok az ajánlások, amelyeket az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága fogadott el.

Nem-kormányzati szervezetek illetve a nyelvhasználók egyéb képviselői

Az NGO-kat és az érintett nyelvhasználói közösség egyéb képviselőit arra kéri, hogy mindig tájékoztassák az Államot és az Európa Tanácsot (a Charta Titkársága útján) a Charta végrehajtásával kapcsolatos ügyekről. Arra is felkéri őket, hogy aktívan vegyenek részt az állam által benyújtandó beszámoló elkészítésében.

Az állam beszámolójának benyújtását követő monitoring folyamat során konzultációra kerül sor az NGO-k és más, a nyelvhasználókat képviselő szervezetek tagjaival. A folyamat során maguk is kezdeményezéseket tehetnek oly módon, hogy aktívan tájékoztatják a Charta Titkárságát az egyezmény végrehajtásával kapcsolatos kérdésekről.

A Charta dióhéjban

A Charta felépítése

I. Rész

Az I. Rész tartalmazza a Charta tárgyát.

II. Rész

A II. Rész a 'Charta szellemét' fejezi ki. Lényege a regionális vagy kisebbségi nyelveknek mint a kulturális gazdagság kifejezésének az elismerése. A II. Részben foglalt rendelkezések minden olyan nyelvre vonatkoznak, amelyeket az állam területén hagyományosan beszélnek.

III. Rész

Az állam tételesen megjelöli, hogy milyen nyelveket kíván a III. Rész részletesebb rendelkezéseinek hatálya alá helyezni. Az állam minden egyes nyelv esetében vállalja legalább 35 rendelkezés alkalmazását a lehetséges 68-ból.

IV. Rész

A Charta nyomon követése a Charta folyamat szerves részét képezi. A nyomon követést és a többi, a végrehajtással kapcsolatos ügyet a IV. Rész határozza meg.

V. Rész

A Charta hatályba lépésével valamint az aláírásra és ratifikációra vonatkozó üggyel a Charta V. Fejezete foglalkozik.

II. RÉSZ

7 ALAPELV, AMELYEK MINDEN NYELVRE ÉRVÉNYESEK

A Charta II. Része az adott országban hagyományosan jelen lévő regionális vagy kisebbségi nyelvekkel foglalkozik, tekintet nélkül arra, hogy az állam megjelölte-e ezeket a nyelveket védendőként a részletesebb, III. részben foglaltak szerint. A II. Rész alapján a következő alapelvek érvényesítendők:

- A Charta alapgondolata a regionális vagy kisebbségi nyelveknek mint a **kulturális gazdagság kifejezésének** az elismerése, valamint **határozott intézkedések megtétele** a nyelvhasználat előmozdítására. Sok, a Chartához csatlakozott állam ma már olyan nyelveket is véd és támogat, amelyeket korábban nem is tekintettek az ország kulturális és nyelvi örökségéhez tartozónak.
- A Charta azt is előírja, hogy az államok **tartsák tiszteletben a regionális vagy kisebbségi nyelvek földrajzi területét**. A gyakorlatban ez az alapelv például akkor merül fel, amikor az államok a közigazgatási határokat úgy változtatják meg, hogy ezzel negatívan befolyásolják a regionális vagy kisebbségi nyelveket.
- A Charta egyik alapelve az, hogy a nyelvet nem szabad kizárólag a magánszférára korlátozni. A **közéleti** nyelvhasználatot is ösztönözni kell. Ennek az alapelvnek a jegyében az állami és helyi hatóságok a nyelvhasználat új területeit alakították ki a nyilvánosság és a közélet minden szektorában, például az oktatás, az államigazgatás, a bíróságok, a média és a gazdasági élet területén.
- **Az oktatás** minden szinten elengedhetetlen ahhoz, hogy egy nyelv fejlődhessen. A Charta előírja, hogy az államok kötelezettsége a regionális vagy kisebbségi nyelvek oktatása és tanítása megfelelő formáinak és eszközeinek biztosítása. Így több esetben javulást ért el egy nyelv oktatásában illetve egy adott nyelven történő oktatásban, olyan nyelvek esetében is, amelyek nem élveznek védelmet a Charta III. Részének részletes előírásai alapján.

- A Charta nyelvbarát szelleme pozitív és konstruktív megoldásokat keres a nyelvfejlesztésre. Ennek alapján kiemeli a **kölcsönös megértés előmozdításának** szükségességét az ország nyelvi csoportjai között, függetlenül attól, hogy többségi nyelveket, regionális nyelveket vagy kisebbségi nyelveket beszélő személyekről van-e szó. A Charta középpontjában a nyelvekkel kapcsolatos tisztelet, megértés és tolerancia előmozdítása áll. A Charta ugyanakkor azt is egyértelműen előírja, hogy az államoknak tiltaniuk kell minden, a nyelvhasználattal kapcsolatos indokolatlan megkülönböztetést, kizárást, korlátozást vagy előnyben részesítést.
- A **tömegmédi**a kulcsszerepet játszik a kölcsönös megértés, más emberek, kultúrájuk és nyelvük iránti tisztelet előmozdításában. A Charta előírja, hogy az államoknak ösztönözniük kell a médiát arra, hogy elősegítsék ennek a célnak az elérését.
- Sok esetben a regionális vagy kisebbségi nyelvek használóinak van nyelvi anyaországuk, ahol az ő nyelvüket akár hivatalos nyelvként is beszélik. A Charta előírja az államok számára **az országhatárokon átnyúló cserekapcsolatok** aktív előmozdítását. Ez sokféle cserekapcsolatra vonatkozhat, például a média elérhetővé tételére, kulturális érintkezésre, vagy nyelvi tantervek közös kidolgozására.

III. Rész

98 VÁLASZTHATÓ INTÉZKEDÉS A KÖZÉLET HÉT TERÜLETÉN

A Charta III. Része 68 cikket tartalmaz, összesen 98 olyan intézkedést felsorolva, amelyek a védendő nyelvek támogatását célozzák. Minden egyes nyelvre vonatkozóan legalább 35 vállalatot kell alkalmazni, a közélet legalább 6 területéről. Ugyanakkor a Charta szellemében eljárva a legtöbb nyelv esetében az államok úgy határoztak, hogy a minimálisnál magasabb szintű védelmet nyújtanak. A gyakorlatban ez például a következőket jelentheti:

Oktatás

- A nyelvhasználók olyan iskolába küldhetik a gyerekeiket, ahol az oktatás teljes egészében az általuk beszélt nyelven folyik, de legalábbis tantárgyként tanulhatják a nyelvüket az oktatás minden szintjén: az óvodától egészen az egyetemig.
- Az állam köteles ezt az oktatást biztosítani és gondoskodni arról, hogy a tanárok megfelelő képzésben részesüljenek.

Bíróságok

- A nyelvhasználók a bírósági eljárás során is használhatják nyelvüket, a tolmácsolásért és fordításért nem szabad tőlük díjat szedni.
- Az államnak biztosítania kell, hogy a védett nyelven készült okiratokat a bíróságok is elfogadják.

Államigazgatási eljárások

- A nyelvhasználók saját nyelvükön tölthetik ki a hivatalos nyomtatványokat és levezhetnek a hatóságokkal, saját nyelvükön használhatják a nevüket és a különféle helységneveket, a jelzéseken és tájékoztató feliratokon is használni kell a nyelvüket.
- Az állam köteles gondoskodni arról, hogy a hivatali apparátusban is legyenek a nyelvet beszélő személyek.

A média

- A nyelvhasználók számára saját rádiós és televíziós csatornákat vagy rendszeresen sugárzott adásokat kell biztosítani az általuk használt nyelven, közszolgálati adásként vagy magántulajdonú csatornák formájában; arról is gondoskodni kell, hogy a kisebbségi nyelveken lehessen újságot olvasni, illetve audiovizuális műveket lehessen nézni és hallgatni.
- Az állam köteles támogatni a védett nyelven történő sugárzást a közszolgálati műsorstruktúra részeként, vagy a magántulajdonú műsorszolgáltatókat arra ösztönözni, hogy ezeket a szolgáltatásokat tegyék műsorstruktúrájuk részévé, a többi média-terméket pedig megfelelő módokon támogatni.

Kulturális tevékenységek

- A nyelvhasználók virágzó kulturális életben vehetnek részt, könyvtárak és könyvkiadók állnak a rendelkezésükre saját nyelvükön, a nyelv terminológiáját is fejlesztik.
- Az állam vállalja, hogy ösztönözni és támogatni fogja a különféle kulturális tevékenységeket, és biztosítja, hogy a nyelvhasználók is részt vehessenek a kulturális tevékenységek megszervezésében.

Gazdasági és társadalmi élet

- A nyelvet beszélők szociális gondoskodás és támogatás igénylése során is használhatják a nyelvet, a nyelvhasználatot a gazdasági élet minden szektorában ösztönzik.
- Az állam köteles megszüntetni a nyelvhasználat minden olyan korlátozását a munkahelyeken, amelyet nem lehet egyértelmű gyakorlati indokokkal alátámasztani.

Országhatárokon átnyúló cserekapcsolatok

- A nyelvhasználók élvezik a határokon túlról sugárzott rádió- és televízióműsorokat, a közös kulturális tevékenységeket vagy egyéb előnyeit annak, hogy nyitottak a határok azokkal az országokkal, ahol a nyelvüket használják.
- Az állam vállalja a határokon átívelő tevékenységek támogatását, ha szükséges olyan módon, hogy megállapodásokat köt a szomszédos országokkal.

A Charta - a kölcsönös megértés és tisztelet erősítése

Európa történelmi regionális vagy kisebbségi nyelveinek védelme Európa kulturális gazdagságának és hagyományainak egyik központi eleme.

A regionális vagy kisebbségi nyelvek tisztelete és használatuk előmozdítása nem áll ellentétben az állam hivatalos nyelveivel és nem jelenti azt sem, hogy a hivatalos nyelveket nem kell megtanulni. Éppen ellenkezőleg: a regionális vagy kisebbségi nyelvek elismerése és a nyelvhasználók és kultúrájuk iránti tisztelet növeli a társadalom jól-létét. A nyelvek és a hozzájuk kapcsolódó kultúrák tisztelete az ország egyesítését, nem pedig a megosztását szolgálja. Ez a legjobb és gyakran az egyetlen módszer arra, hogy integrálni lehessen az eltérő nyelvi és kulturális háttérű embereket.

Az Európa Tanács célja az európai államok közös örökségét alkotó eszmények és elvek védelme.

A Charta által elősegített nyelvbarát szellem hozzájárul a béke és stabilitás fenntartásához egész Európában és az államokon belüli kölcsönös megértéshez és békés kapcsolatokhoz. Az Európa Tanács által kezdeményezett Charta rögzíti a korszerű társadalom nyelvbarát és nemzetközileg is elismert alapelveit.

Valamely regionális vagy kisebbségi nyelv magánéleti és közéleti gyakorlásának joga elidegeníthetetlen jog. A nyelvhasználat joga megfelel az Egyesült Nemzetek Polgári és Politikai Jogokról szóló Nemzetközi Egyezségokmányában foglalt elvekkel, az Európa Tanács az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok

Védelméről szóló Egyezménye szellemének valamint az Európai Unió Alapvető Jogok Chartájának.

A Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája a Helyi és Regionális Hatóságok Állandó Konferenciája által megfogalmazott szöveg alapján állították össze. 1992-ben fogadták el, és 1998. március 1-én lépett hatályba. Mára a legtöbb európai állam aláírta a Chartát és sokan közülük már ratifikálták is, napi gyakorlattá téve annak alkalmazását az európai polgárok többsége számára.

Meghatározások

A «regionális vagy kisebbségi nyelvek» olyan nyelvek, amelyek különböznek az állam hivatalos nyelvétől / nyelveitől, és amelyeket az adott állam területén az állam olyan polgárai hagyományosan használnak, akik az állam fennmaradó népességénél számszerűen kisebb csoportot alkotnak. Ez a meghatározás azonban nem foglalja magába sem az állam hivatalos nyelvének/nyelveinek dialektusait, sem a bevándorlók nyelveit;

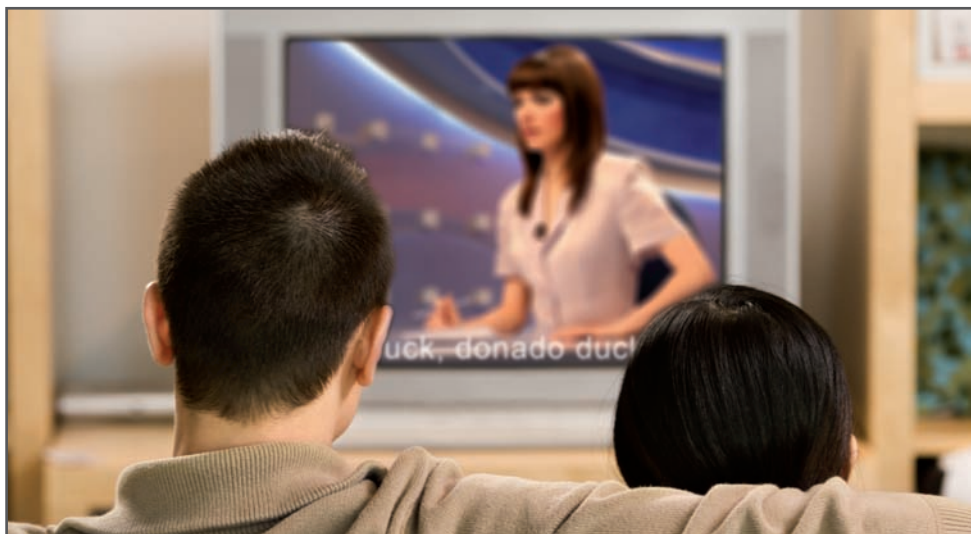
b. a «regionális vagy kisebbségi nyelv használatának területén» az a földrajzi körzet értendő, ahol ez a nyelv olyan számú személy kifejezési eszköze, amely indokolja a jelen Charta által előírt különböző védelmi és ösztönző intézkedések meghozatalát;

c. a «területhez nem köthető nyelveken» az állam polgárai által beszélt olyan nyelvek értendők, amelyek különböznek az állam lakosságának többi része által beszélt nyelvtől vagy nyelvektől, de amelyeket, bár az állam területén hagyományosan beszélnek őket, mégsem lehet egy külön földrajzi körzethez kapcsolni.

A Chartával nagy változásokat lehet elérni a mindennapi életben

*A Charta sokféle módon
gyakorol hatást a regionális
vagy kisebbségi nyelvek helyzetére
a mindennapi életben.*

A nyelvhasználók szerepe létfontosságú

Rendkívül fontos annak megértése, hogy a Charta jellege szerint folyamatot jelent a regionális vagy kisebbségi nyelvek védelmében és terjesztésében. Ebben a folyamatban a Charta által védett nyelveket napi szinten használó személyek játsszák messze a legfontosabb szerepet. A nyelv jövője a magán- és közéletbeli napi szintű nyelvhasználattól függ, azaz, hogy az oktatásban, a napi médiahasználatban és a kulturális tevékenységek során melyik nyelvet választják az emberek. Ez azonban attól függ, hogy a regionális vagy kisebbségi nyelv használata kimutatható módon elsőbbséget élvez-e az államigazgatásban és a hatóságok előtt, és ahol csak lehetséges. Az Európa nyelvi sokszínűségéhez történő ilyen mindennapi hozzájárulás nélkül, a többi erőfeszítés hiábavalónak fog bizonyulni.

Következzék mindössze néhány kiválasztott példa arra, hogy a Charta milyen fontos dolgokat tesz lehetővé az emberek számára a mindennapi életben:

- beszélhetik és használhatják nyelvüket az iskolában,
- saját nyelvükön tölthetik ki a hivatalos formanyomtatványokat,
- saját nyelvükön megírt utca- és helységnévtáblákat olvashatnak,
- saját nyelvükön hallgathatják a rádiót és nézhetik a televíziót, vagy olvashatnak újságot,
- minden tekintetben saját nyelvükön élvezhetik egy virágzó kultúra előnyeit az irodalomban, a színházi életben, koncerteken, fesztiválokon és videó-felvételeken. Saját nyelvükön, ami saját kultúrájukat tükrözi.

A Charta: folyamat amelyet aktív partnerek végeznek

- az államokban
- a nyelveket beszélő közösségekben
- egész Európában

**A nyelv nem kopik el; a használattól csak
erősebb lesz.
Használd, ne hagyd eltűnni!**

A Charta webhelye
www.coe.int/minlang
ahol megtalálható

- azoknak az államoknak a listája, amelyek aláírták és ratifikálták a Chartát,
- hogy hogyan alkalmazzák a Chartát az egyes államok a különféle nyelvek esetében,
- az államok valamennyi időszakos beszámolója,
- a Szakértői Bizottság valamennyi vizsgálati jelentése,
- azok az ajánlások, amelyeket az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága bocsájtott ki az államok számára,
- linkek további forrásokhoz és a Chartával kapcsolatos irodalomhoz,
- irányelvek és ellenőrzési listák a hatóságok és az NGO-k számára a Charta alkalmazásáról és arról, hogyan kell elkészíteni az időszakos beszámolókat,
- hírek és információk a Charta alkalmazásáról,
- A Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája teljes szövege és a hozzá tartozó magyarázó jelentés.

De fordulhat a Titkársághoz
is e-mailben, levélben vagy telefonon:

A Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája Titkársága

IV. Főigazgatóság -
Oktatás, Kultúra, Örökség, Ifjúság és Sport

Európa Tanács
F-67075 Strasbourg Cedex.
Telefon (recepció) +33 (0)3 88 41 20 00
e-mail: minlang.secretariat@coe.int

COUNCIL OF EUROPE   CONSEIL DE L'EUROPE